UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Prima pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Visual Library

Et dicendū ꝙ non fuit euidens illa ſigna fuiſſe facta ab eo. licet
fuerint facta propter eū. Secundo iſtud miraculū fuit diuinitatꝭ
indiciū: et manifeſtauit gloriā ſuaꝫ: ꝙ ipſe videlicet eſſet filius
dei. qui eſt ſplendor glorie. figura ſubſtantie eius. Jo. i. Vidi-
mus gloriā eius ꝛc. Tercio ipſum miraculū fuit credulitatꝭ vel
ſalutis indiciū: et crediderunt in eū diſcipuli eius: prius quideꝫ
credebant in eū propter verba iohan. dicentis. Ecce agnus dei
et quia vidit ſpiritū ſicut columbā deſcendentē et manentē ſup
eum. Nunc vero crediderunt in eum ex euidentia operuꝫ eius.
Nota quia et a principio mundi primū miraculū factū eſt in nu
ptiis. quia coſta viri ꝯuerſa fuit in mulierē. hic aūt aqua in vi
nū qꝛ ſm ſtatū peccati aīalis. erat hō futurus cuius ſignū eſt.
qm̄ ablato oſſe repletuꝫ fuit hō carne. ſed in ſtatu gratie fluxꝰ
voluptatis in feruorē ſpiritus ꝯuertatꝛ. Itē primū ſignū ihſu id
eſt ſalutis eſt ſi ꝯuertatꝛ aqua in vinū. id eſt ſi ſapida viderī inci
piunt amara que deus precipit. Itē in vino manifeſtat chriſtus
gloriam ſuā. quia in gaudio celeſtis patrie videbimus eū ſicuti
eſt. Itē ſignū vini ꝓuocat ad fidē. quia populis que ſunt aque
multe ꝯuerſe in ſpūmſanctū ꝓuocate ſunt gentes ad credendū.
nā manifeſtatio ſpiritus fit ad vtilitatē eoꝝ qui ſunt crediturī.
vt dicit apoſto. vñ act. z. Repleti apoſtoli ſpiritusancto quaſi
ex aqua in vinum ꝯuerſi. putabant eſſe pleni muſto. et reuera
pleni erant feruore ſpiritus. quia muſto petrus apoſtolus ple-
nus predicabat. et appoſite ſunt die illo credentiuꝫ aīe circiter
tria milia. Et hoc ꝯcordat ei quod in baptiſmo chriſti factum ē
Nam cū ipſe tranſiſſꝫ ex aqua miſſione ſpiritusſancti facta ſuper
eum. Johānes baptiſta vidit et credidit. quia hic eſt filius dei
Ecce qꝛ aqua baptiſmi Johan. tranſiuit in ſpūm id eſt ſpiritu-
alem baptiſmum.

Dominica tercia poſt epiphaniam. Prima pars ſermonis xxii

Vm deſcendiſſet ihſus de monte ꝛc. Mat. 8. Cū
cūctis aliis ſcientiis ſacra ſcṗtura ſup excellit. ꝙ i ea
nō voces ſole queadmoduꝫ in humanis ſcientiis
ſed et res ipſe ſignificāt ſic̄ dicit hug. i. li. de ſacra
mentꝭ in ꝓlogo. verbi grā. Mundana ſcia inqui
rit quid nomine ſolis ſignificetꝛ. qꝛ corpus lucidiſſimū. ſed ſacra
ſcriptura vlterius dicit. ꝙ ſol ſignificat hominem ſapientem.
vnde hō ſapiens in ſapientia manet ſic̄ ſol. Itꝭ alia multa exem
pla adduci poſſent. et ideo hodiernū euangeliū exponitꝛ dupli

cter. ſcȝ quantū pertinet ad lr̄alem ſignificationē. et ſm miſte
riū rebꝰ ipſis īportatū. Duo itaqȝ miracula narrant̄ facta a deo
ſcȝ leproſi mundatio. et paralitici curatio. De leproſi mundati
one ꝯcordant mar. 8. et mat. 1. et lu. 5. De iſto vero paraliti-
co nihil dicit mar. ſed mat. 8. et lu. 7. Secunda ps euangelij in
cipit ibi: cum aūt introiſſet: Circa primū quinqȝ tangunt̄. Pri
mū eſt chriſti deſcenſus ibi: cū deſcendiſſet ieſus de monte: Iſte
mons ſm Iero. fuit mons thabor quē chriſtus aſcenderat cū di
ſcipulis ſuis. vt noue legis precepta illis traderet. Data aūt
lege deſcendit de monte. vt miraculoꝝ operatio legem datam
ꝯfirmaret. Deinde ponit̄ turbe ſequela: ſecute ſunt eum turbe
multe: Venerunt turbe multe ad ihesum. et deſcenſū ipſius pre
ſtolabant̄. ſed ſecute ſunt eū deſcendentē quidaȝ vt dicit orige.
ꝓpter caritatē. pleriqȝ ꝓpter doctrinā. ceteri ꝓpter adminiſtratio-
nē et curationeȝ. De his qui preſtolabant̄ chriſti deſcenſū erat
leproſus ille. et ideo ſecundo ponit̄ eius acceſſus: et ecce lepro-
ſus veniens: non quōcunqȝ erat leproſus. Sed vt dicit lu. erat
vir plenus lepra. Nota ꝙ lepra ē infirmitas incurabilis ſm na
turā. et ideo venit iſte leproſus ad talē medicū qui medicina ſu
pernaturali eū curaret. Sed querit̄ vn̄ habebat leproſus iſte fi-
dem ꝙ eum dn̄s curare poſſet. Et dicendū ꝙ vt patet ꝑ magi-
ſtrū in hiſtorijs. mūdatio leproſi eſt primū miraculū quod dn̄s
operatus ē. ex quo aperte predicare cepit. et ideo valde ꝯmen
dāda ē fides iſtius leproſi. qui nullo adhuc facto miraculo. ſed
ſola fama doctrine eius audita credidit. ꝙ tanta chriſti ſapien-
tia abſqȝ omni potentia eſſe nō poſſet. Tercio ponit̄ leproſi pe
titio: adorabat eum dicens: ſm criſo. nō ſimpliciter petebat cu-
ratione ſic ab artifice medicinā ſed adorabat quaſi deū. Nota ꝙ
oratio licet ſit deſiderij vocalis expreſſio ad deū. tn̄ deſideriū ali
qn̄ etiā corporalibꝰ ſignis demonſtrat̄. ſic genuflexionibꝰ. pro
ſtrationibꝰ. et aliis multis modis. Iſte autē leproſus expreſſit
deuotā reuerentiā qꝛ adorauit. humilē ſeruitutē. qꝛ vt dicit ma
giſter. adorauit genuflexo. timidā verecundiā qꝛ procidit in fa
ciē vt dicit lu. Deinde ponit̄ ipſius oratio: Dn̄e: vere dn̄s qui
etiā languoribꝰ et ſanitati vite atqȝ morti dn̄at̄: ſi vis: volunta
te diuina in cuius ditione cuncta ſunt poſita. Heſt. 14. potes me
mundare: illa potentia cui oīa obtempant et nihil reſiſtit. At-
tende ꝗꝫ fiducialit̄ iſte leproſus petierit licet eīn nō fuerit in mō
te cū dn̄o. nō videt̄ tn̄ ignoraſſe ꝙ ibi dn̄s admonuerit. petite
et accipietis. Omnis enim qui petit accipit. Matthei. 7. Item
videtur illam domini ſententiam obſeruaſſe. quam in eodem

nō lepra natura li[...]
liber curarj nō pt

morte ꝑtulit· Orātes aūt nolite multū loqui· qm̄ breuiter ſe ex
pediuit dicens· Dn̄e ſi vis potes me mundare· B Nota ꝙ li
cet chriſtus miracula ī carne mortali fuerit operatus· et tn̄ abſq
patre et ſpūſancto nperari non potuit. quia quoꝝ vna ē ſub-
ſtantia et virtus eaꝝ ē vna operatio· vt dicit aug· ꝙ quidē le
proſus iſte prudentiſſime expreſſit. nā ꝑſonā verbi tangit cū di
cit dn̄e· ipſe eīn eſt in cuius femore ſcriptū eſt· rex regū et dn̄s
dn̄antiū· apo· 19· Itē benignā volūtatē ſpūſſancti cū dicit ſi vis
Spūs eīn vbi vult ſpirat. patris aūt oīpotentia cū dicit potes·
Quarto ponit miraculi oꝑatio ⁊ extendens manū ihēſus manū
illā q fabricauit celos extēdit miſericordiē: et tetigit eū dicēs: te
tigit eīn vt tactu ſue carnis mundiſſime lepre maculā abſterge
ret. Nā vt dicit theo. ipſius ſacra caro ē purgatiua· et vitā tri-
buens· ſicut ex̄ns verbi dei caro. Sed videt̄ ꝙ dn̄s ꝯtra legem
fecerit. nā leproſus īmundus ē vt dicit̄ leuit· 14· quē non erat li
citū tangere. Et dicendū ꝙ ideo lex ꝓhibebat tactū leproſi. ne
tangens ꝯtraheret īmundiciā vel maculā ex lepra. et qꝛ chriſtus
nullam īmnndiciā aut maculā ꝯtrahere poterat· ideo nō egit ꝯ̄
legem. Tetigit aūt ꝓpter tria. Primo vt oñderet antiq̄ ceſſare·
eo ꝙ nouā legem iā tradiderat. Secundo vt oñderet ſe dn̄m le
gis qui ei non erat ſubiectus. Tercio vt tactu ſanaret lepram·
Deinde verbū dn̄i ponit. leproſus eīn ꝯditionaliter dixerat. ſi
vis. et dn̄s indicatiue: rn̄det volo: Itē leproſus dixerat. potes
ſed chriſtus impat: mundare: ecce effectus potentie. Tactu igit̄
et verbo curatus ē· Deinde ponit leproſi mundatio: et ꝯfeſtim
mundata eſt lepra eius: qꝛ eīn vt dicit orige· nō dubitabat cre
dere nō tardat ſanatio qꝛ nō diſtulit ꝯfeſſionē non differt̄ mun
datio· Et nota ſm criſo· ꝙ iſta dictio ꝯfeſtim tardius ꝓfertur
q̄ꝫ fuerit velocitas mundationis· cicius eīn factū fuit q̄ꝫ dici poſ
ſit. ¶ Quinto ponit triplex mandatū ſanato impoſitū· non
mādauit ei chriſtus vt afferret ſibi pecuniā vel alia quelibet do
na ꝑ ſua mūdicia aut ꝙ ipſum glorificaret corā homib9· ſed pri
mū ſibi dedit mādatū vt occultaret miraculū. vn̄ ſequit̄: ⁊ ait
illi ihēſus vide nemi dixeris· Nota ꝙ quinq ex cauſis ꝓhibuit
chriſtus ſm criſo· et ambro. Primo vt daret nob exemplū ꝙ n̄
queramus gloriā de noſtris operib9. Secundo vt dicit criſo· qꝛ
nondū erat tp̄s chriſti opera predicari et predicatio eoꝝ cōmit
tenda apoſtolis. Tercio ſm ambro· qꝛ meliores ſunt. qui fide
ſpontonea credunt q̄ꝫ ſperatis beneficiis· Quarto ſm ila· vt he
ſalus non quaſi verbo oblata querat̄ ſed neceſſitate cogente de-
uote poſtulet̄. Quinto ſm Jero· et ciril· qꝛ non erat opus verbo

predicāre· quod in euidentia operis demonſtrabat· fortaſſe aūt
Sexta cā eſt· qꝛ prius expectandū erat iudiciū ſacerdotū qui iu-
dicarent eū eſſe mundatū· ⁊ poſtea dicendū erat quis illū ſana
uerat. ꝙ ſi econuerſo factū fuiſſet potuiſſent ſacerdotes ex inui-
dia calumniari miraculū. ¶ Secundū preceptū eſt: ſed vade
et oſtende te ſacerdoti: cui cōmiſſum erat lepre iudiciū. Nota
ꝙ quatuoꝛ ex cauſis eū mittit ad ſacerdotes. Prima. qm̄ licet eſ
ſet mundus. non tn̄ reputabatꝛ mundus. ⁊ cū aliis non poterat
habitare niſi ſacerdotū iudicio. Secundo propter humilitatē. vt
ſacerdotibꝫ videatꝛ deferre. Tercio ſm̄ orige. et ambro. vt cog-
noſcat qꝛ non legis ↄſuetudine. ſed dei grā ſit ſanatus. Quar-
to ſm̄ criſo. vt obturaret maliloquā iudeoꝝ linguā dum legē
venerebatꝛ. Terciū preceptū eſt: et offer munus quod precepit
moyſes: leuit. 14. Nota ꝙ mundatus a lepra bis offerebat.
Primo anteꝗ̄ caſtra ingrederetꝛ offerebat duos viuos paſſeres
cū ligno cedrino cocco et iſopo et immolabatꝛ vnus paſſer. de cu
ius ſanguine tingebatꝛ alius paſſer. et lignū cedrinū coccum atꝫ
iſopū ⁊ aſpergebatꝛ illo ſanguine mundatus ſeptē vicibꝫ. et po
ſtea dimittebatꝛ paſſer viuus vt aduolaret in agrū. Loto aūt
corpore atꝫ veſtimentꝭ et raſis omnibꝫ pilis corporis intrabat
caſtra. ita tn̄ ꝙ ꝓpriā non ingrediebatꝛ domū vſqꝫ ad ſeptē dies
die aūt ſeptimo iterū oīs pilos corpis radebat. et lauabatꝛ cor
pus eius et veſtimenta. et die octauo ſi erat diues tollebat du
os agnos immaculatos et ouē vnius anni et tres decimas ſilē
oleo ↄſperſe et ſextariū olei. et ſtatuebat oīa hec ad oſtiū taber
naculi. poſtea ꝑ ſacerdotē fiebat immolatio. Si vero pauꝑ fuiſ
ſet hō ille non offerebat niſi vnū agnū et decimā vnā ſilē oleo
ↄſperſe. et ſextariū olei et duos turtures ſiue duos pullos colū
baꝝ. Hoc aūt munus nō iuſſit dn̄s offerre huic mūdato lepro
ſo. ſed vt daret laudē deo ꝓ ſua mundatione. Sequitꝛ: in teſtiō
niū illis: id eſt accuſando atteſtantē illis ſcꝫ ſacerdotibꝫ. qm̄ vt
dicit criſo. que a chriſto fienda erant omia facta ſunt et tn̄ ipſi
non crediderunt. Illa g̊ munera ſunt teſtimoniū incredulitatis
eoꝝ. qꝛ dū ea receperunt ſanationē leproſi aꝓbant. in chri-
ſtum tn̄ credere noluerunt.

Secunda pars.

E

Ecundo cū dicitꝛ: cum aūt introiſſet: tangitꝛ paralitici
curatio. et quinqꝫ facit. Primo em̄ ponitꝛ centurionis
acceſſus: et cū introiſſet ihēſus capharnaū: que ē no
bilioꝛ ciuitas galilee. Vnde etiam interpretatur villa
pinguedinis. vel ager ↄſolationis: Acceſſit ad eum centurio: